KARTA PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		0912-7LEK-B4.1-S
Nazwa przedmiotu w języku	polskim	**Socjologia medycyny**
	angielskim	**Medical Sociology**

1. USYTUOWANIE PRZEDMIOTU W SYSTEMIE STUDIÓW

1.1. Kierunek studiów	lekarski
1.2. Forma studiów	Stacjonarne/niestacjonarne
1.3. Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
1.4. Profil studiów*	ogólnoakademicki
1.5. Osoba przygotowująca kartę przedmiotu	dr n. med. Renata Stępień
1.6. Kontakt	wnoz_inm@ujk.edu.pl

2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

2.1. Język wykładowy	polski
2.2. Wymagania wstępne*	Brak

3. SZCZEGÓŁOWA CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU

3.1. Forma zajęć		**Wykłady 15 godz.**
3.2. Miejsce realizacji zajęć		Zajęcia tradycyjne w pomieszczeniu dydaktycznym CM UJK
3.3. Forma zaliczenia zajęć		**Zaliczenie z oceną**
3.4. Metody dydaktyczne		**Wykład informacyjny**
3.5. Wykaz literatury	**podstawowa**	1. Ostrowska A.: Socjologia medycyny. Wyd. Instytutu Filozofii i Socjologii PAN. Warszawa 2009. 2. Majchrowska A. (red.): Wybrane elementy socjologii. Wyd. CZELEJ. Lublin 2003. 3. Tobiasz-Adamczyk B., Wybrane elementy socjologii zdrowia i choroby, Collegium Medium UJ, Kraków 1995. 4. Tobiasz-Adamczyk B.: Relacje lekarz-pacjent w perspektywie socjologii medycyny Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kraków 2002. 5. Giddens A.: Socjologia. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2010.
	uzupełniająca	1. Kawczyńska-Butrym Z.: Wyzwania rodziny: zdrowie, choroba, niepełnosprawność, starość. Wydawnictwo Makmed, Lublin 2008. 2. Synowiec-Piłat M., Olchowska-Kotala A. (red.), Socjologia i psychologia dla pacjenta. Wybrane zagadnienia, Wyd. Adam Marszałek, Toruń 2012. 3. Sztompka P.: Socjologia. Wyd. ZNAK, Kraków 2002. 4. Tobiasz-Adamczyk B., Knurowski T., Brzyski P.: W stronę socjologii zdrowia. Wyd. UMCS, Lublin 2002. 5. Barański J., Piątkowski Wł. (red.) : Zdrowie i choroba. Wybrane problemy socjologii medycyny. Oficyna Wydawnicza ATUT. Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe Wrocław 2002.

4. CELE, TREŚCI I EFEKTY UCZENIA SIĘ

4.1. Cele przedmiotu *(z uwzględnieniem formy zajęć)*

C1 Wprowadzenie w społeczny model zdrowia i choroby oraz jego funkcjonowania w polityce zdrowotnej;
C2 Przekazanie podstaw teoretycznych z zakresu socjologii ogólnej oraz socjologii medycyny w zakresie zachowań zdrowotnych, społecznego podejścia do analizy przyczyn i konsekwencji choroby, niepełnosprawności, patologii społecznych i śmierci na tle funkcjonowania rodziny, środowiska lokalnego i społeczeństwa;
C3 Zapoznanie z wiedzą z zakresu socjologii instytucji i zawodów medycznych, a w szczególności tworzenia relacji społecznych miedzy lekarzem a zespołem terapeutycznym, pacjentem i jego rodziną
C4 Kształtowanie poczucia odpowiedzialności i zaangażowania w kształtowanie więzi oraz zachowań społecznych sprzyjających umacnianiu zdrowia.

4.2. Treści programowe *(z uwzględnieniem formy zajęć)*

1. Wprowadzenie w socjologię i jej relacje z naukami medycznymi. Podstawowe założenia teorii socjologicznych wyjaśniające wpływ uwarunkowań społecznych na zdrowie społeczeństwa oraz relacje z pacjentem
2. Charakterystyka procesu socjalizacji oraz kształtowania się postaw społecznych.
3. Elementy tworzące grupę społeczną: liczebność grupy, wartości wewnątrzgrupowe, więź społeczna,

wewnętrzna organizacja (struktura grupy). Konflikt ról społecznych. Spójność grupy.

4. Kultura i jej wpływ na zdrowie. Składniki kultury. Zdrowie jako wartość. Kulturowe determinanty stylu życia i stanu zdrowia społeczeństwa.
5. Społeczna rola rodziny w zdrowiu i chorobie Rodzina jako grupa społeczna. Rodzina a zachowania zdrowotne. Przeobrażenia współczesnej rodziny a zdrowie. Wpływ choroby na funkcjonowanie rodziny.
6. Modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu.
7. Współczesne przemiany w podejściu do zdrowia i choroby – od biomedycznego do społeczno-ekologicznego modelu zdrowia: Obiektywne (medyczne) a subiektywne podejście do zdrowia i choroby. Pozytywna koncepcja zdrowia (zdrowie jako zasób / proces). Mandala zdrowia – model ekosystemu człowieka. Główne założenia społeczno-ekologicznego modelu zdrowia.
8. Zachowania i postawy w zdrowiu i chorobie. Zachowania zdrowotne – definiowanie, klasyfikacja, mechanizmy determinujące. Postawy wobec zdrowia i choroby. Społeczna rola chorego. Podstawowe narzędzia wpływu społecznego (autorytet, zaangażowanie i konsekwencja, społeczny. dowód słuszności, wzmocnienia emocjonalne i racjonalne) w praktyce lekarskiej.
9. Kulturowe podstawy życia społecznego – pojęcie kultury, składniki kultury, wpływ kultury na życie społeczne. Styl życia a zdrowie.
10. Choroba jako dewiacja społeczna.
11. Zróżnicowania i nierówności społeczne a zdrowie i choroba. Społeczne i zdrowotne skutki bezrobocia i ubóstwa. Czynniki społeczno-demograficzne jako determinanty zdrowia i choroby.
12. Podejście socjologiczne do uwarunkowań choroby. Przyczyny choroby w ujęciu socjologicznym. Choroba funkcjonalna. Medycyna psychospołeczna. Teoria polietiologii choroby.
13. Społeczne konsekwencje choroby i niepełnosprawności. Konsekwencje indywidualne, w rodzinie oraz relacjach pozarodzinnych.
14. Współczesne przemiany w podejściu do ludzi z chorobą, starych i umierających. Jakość życia osób przewlekle chorych, niepełnosprawnych oraz w starszym wieku.
15. Wsparcie społeczne i jego znaczenie w leczeniu i rehabilitacji. Wpływ wsparcia społ. na stan zdrowia fizycznego i psychicznego. Formy wsparcia społ. Otrzymywane a oczekiwane rodzaje i źródła wsparcia społ.
16. Szpital jako instytucja i jako organizacja formalna. Funkcje instytucji medycznych. Dysfunkcjonalność instytucji medycznych. Modele opieki medycznej.
17. Problematyka stosunku społecznego lekarz-pacjent. Modele relacji lekarz−pacjent. Społeczne uwarunkowania relacji lekarz-pacjent. Przyczyny i konsekwencje niezadowolenia z relacji lekarz−pacjent. Partnerski model relacji lekarz−pacjent. Najczęstsze bariery komunikacji lekarz – pacjent. Konflikt w roli i konflikt ról. Stres zawodowy i jego konsekwencje.

4.3. Przedmiotowe efekty uczenia się

Efekt	Student, który zaliczył przedmiot	Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się
w zakresie **WIEDZY** absolwent zna i rozumie**:**		
W01	społeczny wymiar zdrowia i choroby, wpływ środowiska społecznego (rodziny, sieci relacji społecznych) i nierówności społecznych oraz społeczno-kulturowych różnic na stan zdrowia, a także rolę stresu społecznego w zachowaniach zdrowotnych i autodestrukcyjnych;	D.W1.
W02	społeczne czynniki wpływające na zachowania w zdrowiu i chorobie, szczególnie w chorobie przewlekłej;	D.W2.
W03	formy przemocy, modele wyjaśniające przemoc w rodzinie i w instytucjach, społeczne uwarunkowania różnych form przemocy oraz rolę lekarza w jej rozpoznawaniu;	D.W3.
W04	postawy społeczne wobec znaczenia zdrowia, choroby, niepełnosprawności i starości, konsekwencje społeczne choroby i niepełnosprawności oraz bariery społeczno kulturowe, a także koncepcję jakości życia uwarunkowaną stanem zdrowia;	D.W4.
W05	rolę rodziny pacjenta w procesie leczenia;	D.W10.
W06	zasady promocji zdrowia, jej zadania i główne kierunki działania, ze szczególnym uwzględnieniem znajomości roli elementów zdrowego stylu życia;	D.W14.
W07	zasady pracy w zespole;	D.W18.
W08	kulturowe, etniczne i narodowe uwarunkowania zachowań ludzkich;	D.W19.
w zakresie **UMIEJĘTNOŚCI** absolwent potrafi**:**		
U01	uwzględniać w procesie postępowania terapeutycznego subiektywne potrzeby i oczekiwania pacjenta wynikające z uwarunkowań społeczno-kulturowych;	D.U1.
U02	dostrzegać oznaki zachowań antyzdrowotnych i autodestrukcyjnych i właściwie na nie reagować;	D.U2.
U03	wybierać takie leczenie, które minimalizuje konsekwencje społeczne dla chorego;	D.U3.

w zakresie **KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH**, absolwent jest gotów do:		
K01	kierowania się dobrem pacjenta;	H.S2
K02	przestrzegania tajemnicy lekarskiej i praw pacjenta;	H.S3
K03	podejmowania działań wobec pacjenta w oparciu o zasady etyczne, ze świadomością społecznych uwarunkowań i ograniczeń wynikających z choroby;	H.S4
K04	propagowania zachowań prozdrowotnych;	H.S6
K05	korzystania z obiektywnych źródeł informacji;	H.S7

4.4. Sposoby weryfikacji osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się

Efekty przedmiotowe *(symbol)*	**Sposób weryfikacji (+/-)**																				
	Egzamin pisemny*			**Kolokwium***			**Projekt***			**Aktywność na zajęciach***			**Praca własna***			**Praca w grupie***			**Inne** ***obecność***		
	Forma zajęć			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***			***Forma zajęć***		
	W	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*	*W*	*C*	*…*
W01	+																		+		
W02	+																		+		
W03	+																		+		
W04	+																		+		
W05	+																		+		
W06	+																		+		
W07	+																		+		
W08	+																		+		
U01	+																		+		
U02	+																		+		
U03	+																		+		
K01-K05																			+		

****niepotrzebne usunąć***

4.5. Kryteria oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

Forma zajęć	**Ocena**	**Kryterium oceny**
wykład (W)	**3**	Uzyskanie 61-68% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	3,5	Uzyskanie 69-76% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	4	Uzyskanie 77-84% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	4,5	Uzyskanie 85-92% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania
	5	Uzyskanie 93%-100% łącznej liczby punktów możliwych do uzyskania

5. BILANS PUNKTÓW ECTS – NAKŁAD PRACY STUDENTA

Kategoria	**Obciążenie studenta**	
	Studia stacjonarne	**Studia niestacjonarne**
LICZBA GODZIN REALIZOWANYCH PRZY BEZPOŚREDNIM UDZIALE NAUCZYCIELA /GODZINY KONTAKTOWE/	**15**	**15**
*Udział w wykładach**	**15**	**15**
*Udział w ćwiczeniach, konwersatoriach, laboratoriach**		
*Udział w egzaminie/kolokwium zaliczeniowym**		
*Inne (jakie?)**		
SAMODZIELNA PRACA STUDENTA /GODZINY NIEKONTAKTOWE/	**10**	**10**
*Przygotowanie do wykładu**	**10**	**10**
*Przygotowanie do ćwiczeń, konwersatorium, laboratorium**		
*Przygotowanie do egzaminu/kolokwium**		
*Zebranie materiałów do projektu, kwerenda internetowa**		
*Opracowanie prezentacji multimedialnej**		
*Inne (należy wskazać jakie? np. e-learning)**		
ŁĄCZNA LICZBA GODZIN	**25**	**25**
PUNKTY ECTS za przedmiot	**1**	**1**

niepotrzebne usunąć

Przyjmuję do realizacji *(data i czytelne podpisy osób prowadzących przedmiot w danym roku akademickim)*

.....